

Kaar; men jeg føler mig fuldkommen overbevist om, at det ikke er det, det danske Folks Flertal vil, og vel heller ikke det, det ærede Medlem og Talsmændene for Socialdemokratiet og Socialiseringen vil.

Jeg har beskæftiget mig meget med disse Spørgsmaal. Jeg har i disse Aar været med til meget, som jeg ikke kunde forstaa var rigtigt, men Tvangssituationen førte mig til det. Jeg har ogsaa haft Lejlighed til at anstille Betragtninger over, hvorfor det specielt er i de store Byer, at de let fattelige Tanker, der ligger til Grund for Socialiseringsbestræbelserne paa Økonomiens Omraade, vinder saa stor Tilslutning. Det maa ligge i, at man der lever mere fjernt fra Naturen end paa Landet. Og ser jeg paa de lærde, kommer jeg til det Resultat, at det for det meste er lærde Teoretikere, der har studeret Matematik, Statistik, maaske Historie eller andre døde Materier, der giver deres energiske Tilslutning til denne Lære. Men Mænd i Selverhverv paa Landet, i Provinserne, til Dels ogsaa i de store Byer vil ikke indrømme Rigtigheden af denne Lære, og Mænd med biologisk Uddannelse, lærde, hvis Hovedfag er det levende Liv og Læren om det levende Liv, det være sig i Menneskeriget, i Plante- eller Dyre- riget, er, saa vidt jeg har set, aldrig Tilhængere af Socialiseringsbestræbelserne. De to Grupper, jeg sidst har nævnt, har ad Erfaringens Vej og gennem Studiet af Naturlovene lært, at vil man baandlægge det økonomiske Erhvervsliv, maa ens Bestræbelser mislykkes, thi det levende Liv lader sig ikke lægge i Rammer, lader sig ikke føre efter en Linie eller trække efter en Lineal. Erhvervslivet saavel som Menneskelivet bevæger sig i bugtede Linier. I dette høje Ting er alle Partier — i hvert Fald de fleste, og jeg tror alle — enige om, at Frihed paa Aandslivets og Menneskelivets Omraade skal der til. Hvorfor? Fordi Menneskelivet og Aandslivet bevæger sig efter bugtede Linier, forskelligartede for de forskellige Individier. Det samme gælder for Erhvervslivet, medmindre de Herre kan fremdrage enkelte bestemte Industrier, der hører ind under de Kategorier, jeg kalder de døde Materier, som beherskes af de Teknikere, der er Matematikere. Jeg erkender, at paa disse Omraader vil det være muligt at baandlægge og fastlægge ganske faa Produktioner.

Jeg læste i Aftes med megen Interesse en Artikel i „Berlingske Tidende“ af Overformynder Friis, tidligere Formand for den overordentlige Kommission. Han

imødegaar en Udtalelse i „Berlingske Tidende“ af en Embedsmand under Kommunen. Denne Embedsmand kan, det faar man Indtrykket af, sikkert betragtes som en Gennemsnitsembedsmand. Han siger deri, at Embedsmandens Hovedegenskaber bestaar i Dag efter Dag at fortolke efter bestemte Regler indenfor absolut fastliggende Rammer. Overformynder Friis finder sig foranlediget til at give denne Mand en alvorlig Tilrettevisning, idet han hævder, at en saadan Opfattelse af Embedsmændens Stilling er højest beklagelig og ufattelig efter de Erfaringer, der er gjort under Krigen. For mig er det ikke ufatteligt. Jeg ser saaledes paa det efter mine Erfaringer, at det Embedsmandsmaskineri, der skal tilvejrbringes, hvis man skal regulere Produktionen, som man ønsker og maa ved Socialiseringsbestræbelserne, netop vil blive af den Art, som Overformynderen tager Sigte paa, naar han rigtigt siger: Man glemmer, at Embedsmanden er til for Befolkningens Skyld og ikke omvendt.

Nu vil man naturligvis sige: Ja, men det er jo ikke det, vi vil, vi vil meget beskædet kun det, der er nødvendigt i den øjeblikkelige Situation til Højnelse af Kronens Købeevne. Jeg maa dog sige efter de Oplysninger, der fremkom fra en af de ærede Ordførere i Gaar, at samme Dag vi vedtager denne Lov, vil vi være midt i det, thi der er allerede ca. 300 Ansøgninger daglig. Hvis en Lov som denne skal faa nogen Betydning, saa vil der ikke komme 300, men 3 Gange 300 Ansøgninger i Løbet af kortere eller længere Tid. Det er der, jeg ser Faren ved hele dette Forslag.

Det ærede Medlem fra Rønne sagde mange gode Ting, blandt andet fremhævede han Betydningen af, at man forøger Arbejdsvilligheden og Sparsommeligheden her i Landet, og det skulde da gælde alle. Fuldkommen rigtigt, deri er jeg enig med det ærede Medlem, men han tager ganske lidt beklagelig Afstand fra det længere henne i sin Tale, idet han siger: Vi skal tvinge Befolkningen til Sparsommelighed. Det er muligt, vi skal det, men der er dog ingen, der tør tage Konsekvensen af den Udtalelse, thi Tvangen vil jo blive en Forbrugsrationering [for alle, det er det eneste, der virker. Saa siger det ærede Medlem noget om, at vi ikke skal holde Moralprædikener, og deri kan jeg være ganske enig med ham. Man er heller ikke oplagt til at holde Moralprædikener fra denne Plads, især ikke, naar den højtærede Finansminister er til Stede,